

Ympäristöministeriö Kirjaamo
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO

kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 27.4.2016 YM6/400/2016

koskien luonnosta hallituksen esitykseksi laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Lausuntopyynnön asia

Luonnoksessa hallituksen esitykseksi ehdotetaan, että ympäristönsuojelulain haja-asutuksen talousjätevesien kiinteistökohtaista käsittelyä koskevaa sääntelyä muutetaan. Muutokset koskisivat ennen vuotta 2004 rakennettuja talousjätevesien käsittelyjärjestelmiä. Ehdotuksen mukaan perustason puhdistustasovaatimuksen noudattaminen riippuisi siitä, millaisella alueella kiinteistö sijaitsee ja toisaalta myös osin siitä, millaisia toimia kiinteistöllä tehdään.

Esityksessä ehdotetaan, että enintään 100 metrin etäisyydellä vesistöstä olevalla alueella ja vedenhankintakäytössä olevalla tai siihen soveltuvalla pohjavesialueella tulisi kiinteistökohtainen talousjätevesien käsittelyjärjestelmä muuttaa vastaamaan perustason puhdistustasovaatimusta 31. lokakuuta 2019 mennessä. Tästä velvollisuudesta voisi kunnan toimivaltainen viranomainen myöntää nykyiseen tapaan poikkeuksen, jonka myöntämisen edellytyksiä kuitenkin muutettaisiin nykyisestä. Muilla kiinteistöillä perustason puhdistusvaatimuksen noudattamisen ajankohta määräytyisi kiinteistöjen korjaus- ja muutostöiden mukaan kiinteistökohtaisesti.

Esityksen mukaan kunta voisi edelleen antaa perustason puhdistusvaatimusta ankarampia vaatimuksia, jotka perustuvat paikallisiin ympäristöolosuhteisiin. Lisäksi ehdotetaan säädettävän uusi pykälä talousjätevesijärjestelmää koskevasta selvityksestä sekä käyttö- ja huolto-ohjeista. Esityksen mukaan laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1. päivänä tammikuuta 2017.

Lausunto

Muoviteollisuus ry:n puhdistamotyöryhmä kiittää mahdollisuudesta saada tulla kuulluksi tässä hajajätevesien käsittelyjärjestelmien valmistajien kannalta merkittävässä asiassa.

Lausuntonamme toteamme vastustavamme luonnoksen mukaista esitystä ympäristönsuojelulain 16 luvun muutokseksi lausuntokierrokselle toimitetussa lakiehdotuksen ja perustelumuistion muodossa.

Perustelut

Muoviteollisuus ry:n puhdistamotyöryhmän muodostavat hajajätevesien käsittelyjärjestelmien valmistajien edustajat ovat perehtyneet sekä luonnostellun esityksen että sitä ennen julkaistun lainsäädäntöuudistuksen valmistelun aineistoihin. Tämän perehtymisen ja pitkän alalta hankitun kokemuksen perusteella puhdistamotyöryhmä listasi seuraavat vastustavan lausunnon perustelut.

1. Ehdotettu lainsäädännön muutos käytännössä vapauttaisi suurimman osan lakiesityksen piiriin kuuluvista haja-asutusalueiden vanhoista jätevesien käsittelyjärjestelmistä niitä koskevista puhdistusvaatimuksista määrittelemättömäksi ajaksi.
2. Kohdassa 1 todettu vapautus olisi erityisesti haja-asutusalueiden lähivesien ja talousvesikaivojen, mutta myös yleisemminkin Suomen vesistöjen, vedenlaadun ja siihen perustuvan yhteiskunnallisen kehityksen kannalta haitallinen.
3. Kohdassa 1 todettu vapautus olisi omiaan murentamaan elinkeinoelämän luottamusta lainsäätäjän suomiin edellytyksiin toimia pitkäjänteisesti lainsäädännön toimeenpanon mahdollistajana.

Esityksen ongelmakohtia sekä parannusehdotuksia niihin

Muoviteollisuus ry:n puhdistamotyöryhmä haluaa nostaa esiin seuraavat esityksen ongelmakohdat ja ehdottaa niihin parannuksia.

1. Määräaikaan 31.10.2019 liitetyt 156 a §:n aluekriteerit (ns. herkille alueille) eivät ole riittävät

Puhdistamotyöryhmän mielestä 156 a §:ssä mainittavan etäisyyden vesistöön pitäisi olla esitetyn 100 m:n sijaan vähintään 200 m. Etäisyyden pienentäminen mahdollistaa suuremmat jätevesivalumat vesistöihin. Etäisyyden kasvattaminen mahdollistaisi valumavesien paremman luonnonmukaisen käsittelyn maastossa (laimeneminen sadevesistä, mikrobikuolemat auringonvalon UV-säteilyn vaikutuksesta ja suodattuminen maakerroksiin). Aluekriteereihin tulisi vesistöetäisyyden lisäksi sisällyttää myös etäisyydet pohjavesialueisiin ja talousvesikaivoihin, jotta pohja- ja kaivovesiin kohdistuvaa kuormitusta saataisiin pienennettyä esitettyä nopeammin.

Edellä kerrotun huomioiden ehdotamme 156 a §:n ensimmäisen momentin tekstiksi ”Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että enintään 200 metrin etäisyydellä vesistöä olevalla alueella tai vedenhankintakäytössä olevalla tai siihen soveltuvalla pohjavesialueella tai enintään 200 etäisyydellä sellaisesta pohjavesialueesta tai enintään 50 metrin etäisyydellä talousvesikaivosta vanhan jätevesien käsittelyjärjestelmän on täytettävä 156 §:n mukainen perustason puhdistusvaatimus.”.

2. Haja-asutusalueiden kylätaajamat ovat jääneet esityksessä liian vähälle huomiolle

Puhdistamotyöryhmän mielestä ns. herkkien alueiden ulkopuolella sijaitsevien kiinteistöjen jätevesien perustason puhdistusvaatimuksen kytkeminen kiinteistöjen korjaus- ja muutostöihin edistää vesistöjen kannalta haitallista kehitystä. Käsittelyjärjestelmien ajanmukaistamisen viipessä määrittelemättömän ajan tällaiset yksittäiset ja kylätaajamien kiinteistöt voivat jatkaa pohjavesien saastuttamista, mikä käytännössä näkyy talousvesikaivojen vedenlaadun ongelmina. Raporttien (mm. SYKE 4/2008) mukaan 10-30 % talousvesikaivoista on saastuneita.

Puhdistamotyöryhmän mielestä lainsäädännössä tulisikin huomioida myös kerrotun kaltaiset kylätaajamat nykyistä paremmin kirjoittamalla 156 a §:n ensimmäiseen momenttiin kohdan 1 ehdotuksen mukaiset etäisyydet.

3. Poikkeamisedellytyksenä mainitun vähäisen kuormituksen määrittely on puutteellinen

Perustason puhdistusvaatimuksesta poikkeamisen yhtenä edellytyksenä on lakiehdotuksessa mainittu se, että ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta on kiinteistön käyttö huomioon ottaen pidettävä vähäisenä verrattuna käsittelemättömän jäteveden kuormitukseen. Perustelumuistiossa on todettu, että kuormituksessa on huomioitava asukasmäärä sekä jäteveden määrä ja laatu. Muiston mukaan vähäinen asukasmäärä toteutuu, kun asukasmäärä ei merkittävästi ylitä keskimääräistä kolmen henkilön asukasmäärää.

Puhdistamotyöryhmä huomauttaa Suomen kotitalouksien keskimääräisen koon olevan Tilastokeskuksen mukaan 2 henkilöä (v. 2013 luku 2,05). Näin ollen sopiva vähäisen asukasmäärän määrittely olisi 1 asukas. Jäteveden määrän ja laadun määrittelyn suhteen tulee huomioida myös YSL:n 155 §:n säännös ” Muut kuin vesikäymälän jätevedet voidaan johtaa puhdistamatta maahan, jos niiden määrä on vähäinen eikä niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa.”

Puhdistamotyöryhmän mielestä kuormitusta ei tule katsoa vähäiseksi, jos kiinteistöllä on vesikäymälä. Lisäksi huomautamme kuormituksen vähäisyyden arvioinnin olevan erityisen haasteellista vapaa-ajan kiinteistöjen osalta, koska niiden asukasmäärät eivät ole selvitettävissä vakituisten asuinpaikkojen tapaan. Tulkinta-ongelmien välttämiseksi vähäisen kuormituksen määrittelyä tulee täsmentää.

4. Arviot muutokselle asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta ja vaikutusten toteutumisesta herättävät epäilyjä

Esitettyllä lakimuutoksella mainitaan tavoiteltavan mm. nykyistä selkeämpää ja yleisemmin hyväksyttyä sääntelyä sekä arvioidaan yritysvaikutukseksi kysynnän kasvua uutta määräaika edeltävänä ajankohtana.

Puhdistamotyöryhmän näkemyksen mukaan esitetty poikkeusmahdollisuuksien lisääminen ja edelleen jatkuvat hajajätevesiä koskevat säädösmuutokset ylipäättään jatkavat hallinnon kuormittamista ja aiheuttavat tulkintaerimielisyyksiä ja eriarvoisuuskokemuksia. Tähänastinen kokemus uusista määräajoista ei tue esitettyä arviota kysynnän kasvusta uuden määräajan perusteella.

Vesa Kärhä/KK

18.5.2016

YM6/400/2016

Puhdistamotyöryhmä toivoo, että sen panos hajajätevesilainsäädännön kehitystyöhön tulee aidosti huomioitua ja tarjoaa asiantuntemustaan käyttöön sekä ympäristönsuojelulain muutoksen jatkokäsittelyssä että myöhemmin lausuntokierrokselle lähetettävän hajajätevesiasetusta koskevan ehdotuksen käsittelyssä.

Helsingissä 18.5.2016

Muoviteollisuus ry

Vesa Kärhä
toimitusjohtaja

Lisätiedot:

Muoviteollisuus ry:n puhdistamotyöryhmän yhteyshenkilö Kari Kuivalainen
puhelin 040 8439 425, sähköposti kari.kuivalainen@plastics.fi